

MÅNEDSMAGASINET

NR. 8/1976
PRIS 8,95 KR. INCL. MOMS
29/7-25/8

Bo Bedre

Bedste køkken-alrum

4 friske
børneværelser
Afslappet feriehus
Stole til bord
og sofa
Charter-test: Afrika

Har vi brug for et ALRUM?

Af indretningsarkitekt
NIELS SVANBERG
Fotos: HANS JØRGEN ØRSLEV

Hvad er et hus uden et *alrum*? Det kan såmænd være et udmærket hus! Men de senere års inflation i begrebet har hældt *alrum* på markedet i så øredøvende mængder, at man næsten automatisk kasserer et hus, der *ikke* har ét.

Det indebærer nemlig også, at et stort, flot *alrum* betyder mere og mere for vores accept af et helt hus.

Og det er *endnu* galere!

Et *alrum* er nemlig lige så lidt en absolut kvalitet som en *gildestue* eller *barnekammer*. For antallet af henholdsvis gilder og børn bestemmer jo, om der overhovedet er *behov* for disse rum.

Det samme burde gælde for *alrummet*; men når man ser, *hvad* det er muligt at præsentere under betegnelsen »*alrum*«, er det indlysende, at det ofte er *etiketten* og ikke *indholdet*, der sælges.

Alrummet sælger sig selv . . .

Ved en moderne dåbspraksis er forrum, gange, spiseforstuer og anonyme spild-arealer med ét slag og fem bogstaver gjort til det centrum, der gør livet værd at leve og huset værd at købe.

Kort sagt: Der skal snakkes stærkt for at få et hus med *gildestue* og *børneværelser* til at glide ned i en barnløs afholdsfamilie; men *alrummet* sælger sig selv i henført tavshed!

Og det er synd for de mennesker, der faktisk slet ikke har brug for et *alrum*!

Alrums-tanken er nemlig så væsentlig og rigtig, at den vel nok kan betegnes som den største fornyelse i boligens disposition, siden stadsstuen blev opgivet.

Hvad er et *alrum*?

Når *alrummet* alligevel kan mishandles så grundigt, skyldes det ikke kun en forbigående mode, men også, at selve betegnelsen er så *al-rummelig*.

For *sælgeren* er der plads til en masse ellers uforklarlige kvadratmeter – og for *køberen* mindst lige så megen ønsketænkning.

Men *hvad* er da et *alrum*? *Hvad* kan det bruges til? *Hvordan* og med *hvad* bringes det til at fungere?

Alrum er en ny, svensk betegnelse for et rum, hvor der er plads til og mulighed for alle ønskelige fælles og individuelle

familie-aktiviteter – med køkkenet og måltiderne som centrum.

Og det er jo en ældgammel boligform. Forhistoriens telte og hytter med bålet i midten dækkes præcis af definitionen, og langt op i historisk tid indrettede bønderne sig i ét stort rum med dyrene og familien omkring ildstedet – som vi bla. kan se det på *Frilandsmuseet*.

Har vi brug for *alrummet*?

I dag har vi sværere ved at administrere det end før:

De tekniske muligheder, velstanden, ejerboligens økonomiske fordele m.m. har givet os så megen bolig-appetit, at vi er ved at kløvs i den.

Nu skal vi ikke bare have en *alrums*-bolig som tidligere, men en fuldt udstyret og opdelt bolig – *plus* et *alrum*!

Og *det* er en helt anden slags *plus*, end *plus en sauna* eller *plus et tredje toilet* eller *plus en billard-kælder*; for hvem skal bruge *alrummet* til hvad?

Børnene har deres egne værelser med plads til alt det, de normalt beskæftiger sig med – små kamre er jo ved at være en sjældenhed.

De voksne har deres om opholdsstue, *gildestue*, *alrum*, og *hvad* der ellers findes i huset.

Fælles og for gæsterne man plads til spisning ophold osv. i husets »normale rum«.

Det er altså ikke en *traditionelle* leveform, der bruges for et *alrum*. Det giver et ekstra spisebord og eventuel en spredning af legetøj, *det* kan fx et spisekøkken også klare.

Ind i fællesskabet

Nej, *alrummet* er til den fordel der langt mere konsekvenser at *være sammen* i et rum og fritid.

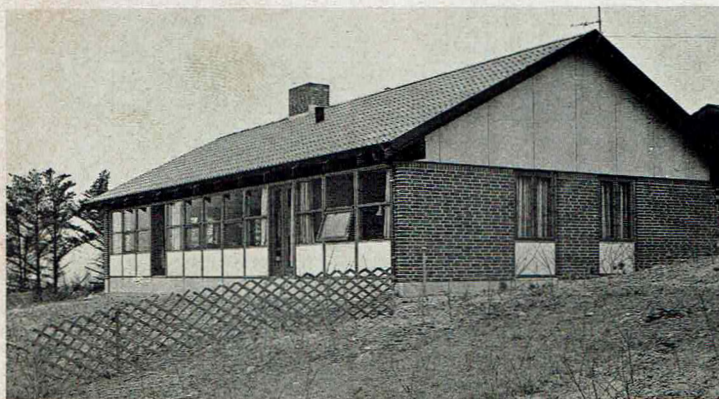
Det er rummet, der er billard'et op fra kælderens ledbænken ind fra hobbyrummet, legetøjskassen fra børneset og sytøjet, tv'et, puslespil, fotoalbummet og alle de ting ud fra de isolerende væg og ind i fællesskabet.

Og derfor er det ikke nok at skyde ekstra 20 m² gulvplan eller give en gang stranguleret spiseforstuerforandring!

► SIDE 54

Et af markedets bedste *alrum*

● Billederne på de følgende sider er fra et nyt typehus, *Horne-Huset* – efter vor mening et af markedets bedste huse med *alrum*! På side 55 gennemgår vi dets plan og peger på plusser og minusser.

Artiklen herover handler om *alrummet som princip*. Men vi ville også gerne vise et godt *alrum* i et typehus, og derfor gik vi på jagt. Vi støvede markedet igennem og ikke mindst gennemgik vi samtlige huse i »Hus-Revyen 76«, som *Bo Bedre* udgav i marts.

En del af *alrummene* var faktisk ikke rigtige *alrum*, men udvidede gangarealer eller diverse arealer, der var blevet tilovers. Men ét *alrum* skilte sig ud fra mængden, nemlig det i *Horne-Huset*. Og vi valgte derfor at vise det i farvebillederne på de følgende sider.

Horne-Huset er tegnet af arkitekt m.a.a. *Anders Helsted*.

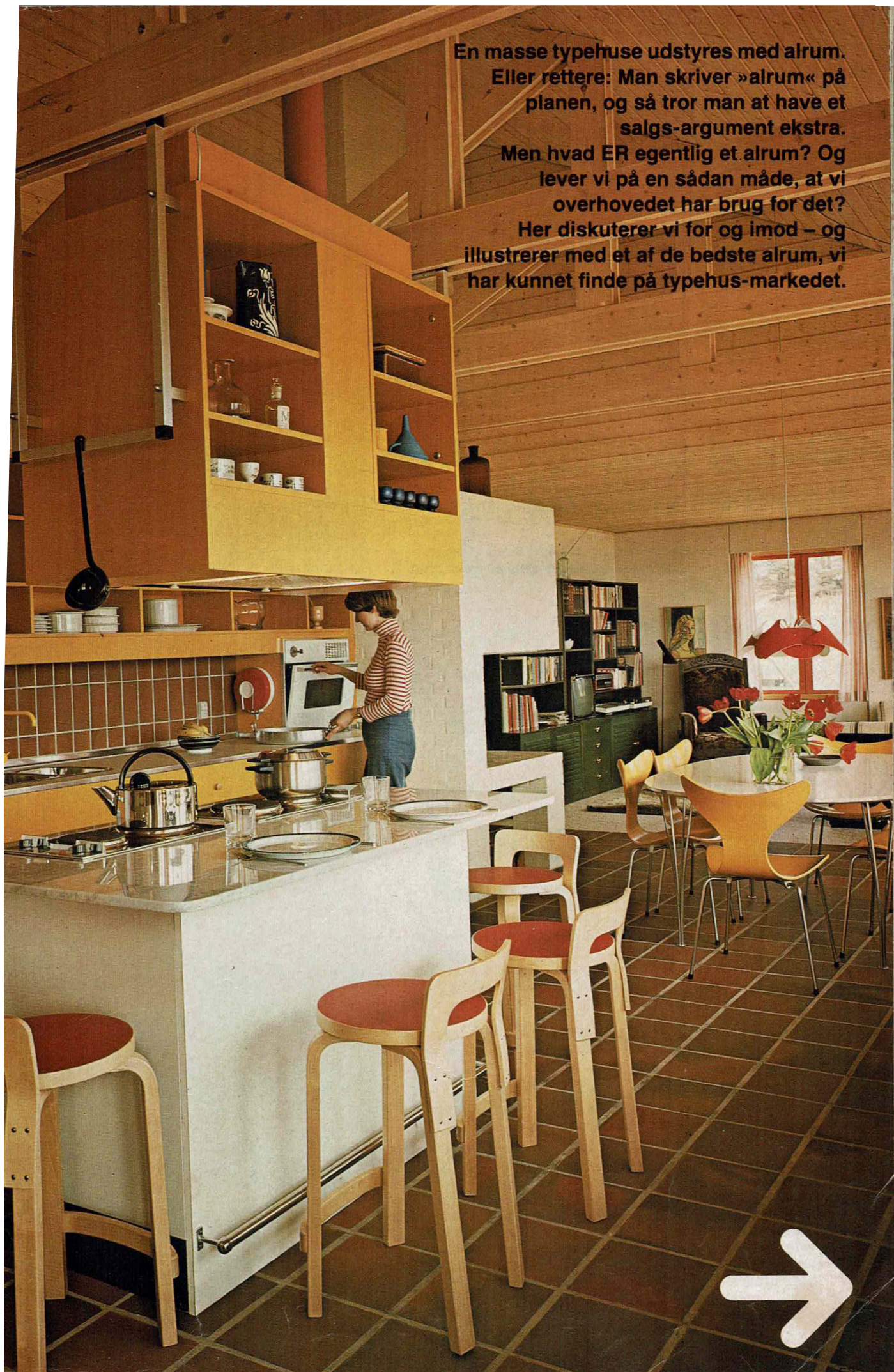
På billedet til venstre ses netop opført udgave i *Horne-Huset* og som man vil se, er det et stort og stilfærdigt typehus med tagrejsning, murede gavle, brune tegl og en rækket konstruktion i de lange facader.

På side 55 gennemgår vi planen til en lidt større udgave på 174 m² – med en »knast« ud i haven. Den koster 340 kr. i håndværkerudgifter (byggeindex 207).

Den her viste type er på 140 m², og den koster 340 kr. Det bliver ca. 2200 kr. pr. m².

På farvebilledet til højre ses *alrummet* i den mindre udgave, men det fortæller vi mere om på de følgende sider . . .

En masse typehuse udstyres med alrum.
Eller rettere: Man skriver »alrum« på
planen, og så tror man at have et
salgs-argument ekstra.
Men hvad ER egentlig et alrum? Og
lever vi på en sådan måde, at vi
overhovedet har brug for det?
Her diskuterer vi for og imod – og
illustrerer med et af de bedste alrum, vi
har kunnet finde på typehus-markedet.

De andre rum i huset

Alrummet skal have direkte eller meget nær kontakt med køkken, spiseplads, børneværelser og toilet – og helst også adgang til det fri.

Men det vil også ofte vende op og ned på brugen af *andre* rum:

Fx kan alrummet frigøre et kammer til fælles, vel-isoleret musikrum, hvor lydturen kan hænge i laser, uden at trommehinderne i resten af huset også gør det.

Eller opholdsstuen kan blive til *tv-rum 2*, hvis der ikke er enighed om kanalerne – eller spisestuen kan »sælges« til fordel for modeljernbanen eller andre ting, der er for besværlige

til at stille op og ned hver dag.

Det *skal* give andre planløsninger end dem, vi er vant til at se.

Vore krav til rummet

Men det kræver også meget af husets beboere. Planløsning, udstyr, overflader, antal stik-kontakter og meget andet skal sammenholdes med familiens brugskrav for at sikre, at alrummet også kommer til at *fungere* efter hensigten.

Vi har samlet de vigtigste punkter i checklisten herunder. Går De i alrums-tanker – så lad tankerne gå gennem listen først! Det kan godt betale sig. ■

Skal vi overhovedet have et alrum?

● Her er en checkliste. Sæt krydser ude til højre. Hvis svarene overvejende er »nej« – ja, så vil det faktisk være temmelig forkert at falde for et alrum!

● Ønsker familien større fællesskab?

Nej Ja

● Er der hobbies, man gerne vil beskæftige sig med, men ikke kan indpasse i de almindelige opholdsrum?

● Vil De ofre den plads og/eller merpris, et alrum koster?

● Kan De acceptere det åbne køkken?

Find et godt hus UDEN alrum!

JA, De skal have et alrum – men check først i – listen herunder.

Hvis JA, så check her

● I denne checkliste har vi samlet nogle væsentlige spørgsmål vedrørende alrummet. Tag stilling til dem, FØR De vælger typehus eller får en arkitekt til at tegne et hus med alrum.

● Hvor stort skal alrummet være? Hvor mange skal bruge det – og til hvad?

● Kræver brugen særlige installationer for vand, el, ventilation, afløb eller lignende? Det kan være dyrt.

● Stiller brug, rengøring eller andet særlige krav til gulv, vægge og inventarets overflader?

● Er kontakten til de øvrige

rum og til det fri tilfredsstillende?

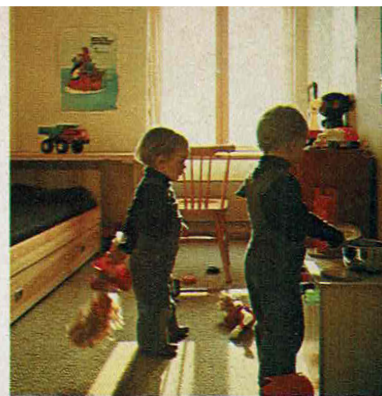
● Er de gennemgående gangbaner reduceret til et minimum?

● Tillader alrummet en god fordeling af husets øvrige funktioner?

● Er planløsningen elastisk nok til, at huset også vil være til at bo i om fem eller ti år? Når familien fx ændrer sammensætning...

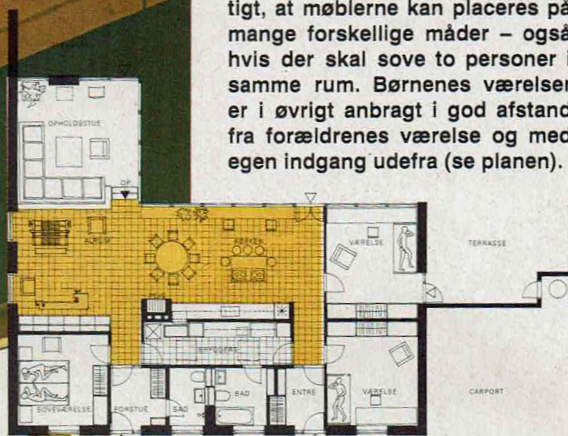

Den fritstående kogeplads er omgivet af en »spise-disk« til mindre måltider. Hele bordpladen er en meget lækker marmorplade. Over disken hænger et stort reolelement med alt for hånden og med en indbygget emhætte, der udluftes opefter gennem et gulmalet rør (se også billedet side 53).

Kamrene er store, og døre, vinduer og skabe er anbragt så fornuftigt, at møblerne kan placeres på mange forskellige måder – også hvis der skal sove to personer i samme rum. Børnenes værelser er i øvrigt anbragt i god afstand fra forældrenes værelse og med egen indgang udefra (se planen).

Også i bryggerset bag køkkenet er der hårdtræbrændte klinker på gulvet. I det hele taget er »alrumskernen« præget af robuste materialer, der er nemme at holde rene. Skulle et af børnene en dag – om mange år – få lyst til at skille motorcykler ad – ja, så tåler rummet også det!

Sådan er husets plan

● Herover ses Horne-Husets plan med det 50 m² store alrum fremhævet med gul farve. Huset på vore farvebilleder er fra en mindre udgave uden den ekstra »knast« øverst til venstre på planen – og altså uden separat opholdsstue. Den venstre del af alrummet er derfor inddraget som opholdskrog. Her gennemgår vi planen af den større type med »knast«:

Alrummet ligger midt i huset, omgivet af tre kamre og med et bryggers »i ryggen«.

Et fjerde værelse kunne etableres i den venstre side – dér, hvor familien har opholdsstue i den mindre type – ved simpelt hen at opføre en væg. Men alrummet kan også gøres større, end det er, ved at inddrage værelset til højre.

Det vil sige, at alrumfunktionerne dækker mindst 35 m² og kan udvides til over 70 m², enten fra starten eller efterhånden som familien ændrer størrelse eller behov.

En vellykket alrums-bolig

I »lommerne« til venstre og evt. til højre kan foregå alle mulige aktiviteter, men også »kernen« i midten er veludstyret.

Der er en fritstående koge-spiseplads. Der er et stort, rundt fælles bord. Der er et langt og godt belyst arbejdsbord langs vinduet. Og der er den direkte kontakt mellem alrummet og børnenes kamre, så alle disse rum virkelig kan bruges i sammenhæng.

Altså alt i alt et fint eksempel på en vellykket alrums-bolig!

Men selvfølgelig kan man

finde et par spørgsmålstegn – og bør også gøre det:

Er det fx rigtig, at bryggerset er helt adskilt fra alrummet? Det bliver unægtelig så meget af en »tarm«, at man ikke fristes til at opholde sig dér, men bare passere. Mange familier ville uden tvivl være tjent med en åben forbindelse til de funktioner, der er eller kan lægges i bryggerset. (Prisen ville maksimalt være, at adgangen til det store baderum blev flyttet ud i vindfanget).

Skal værelset flyttes?

I den viste planløsning er der også en gangbane fra forstuen til stuen i »knasten«, og denne passage skærer alrummet midt over.

Hvis man flyttede det tredje værelse over i alrummets venstre side og tillige flyttede dobbeltdøren til haven derover, ville alrummet blive helt frit for egentlig gennemgang.

Men det er som sagt bare eksempler på spørgsmål, man bør stille arkitekten og sig selv allerede på projekteringsstadiet for at få det personligt bedste ud af de mange gode muligheder i dette hus.

Airummet går op mellem spærene

Den store pejs afslutter køkkenvæggen, og man kunne udmærket forestille sig, at den blev suppleret med en grill. Over airummets midterste del går loftet helt op, så spærene ligger frit. Men ude i begge sider – over ganglinjerne og videre ud til gavlene – er loftet hyggeligt lavt og fladt. (Vedrørende de viste møbler og andet inventar, se vor »Læserservice« bag i bladet samt den tilhørende adresseliste).

